

Občanský zpravodaj

číslo 3/91 MĚSÍČNÍK OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA VE BŘEHÁCH cena 3,- Kčs

BUDEME MÍT KDE NAKUPOVAT ?

Jedním z bodů našeho volebního programu bylo rozšíření obchodní sítě. V současné době se však nedaří zachovat ani stávající obchody s průmyslovým zbožím. Proč ?

Lidové spotřební družstvo Jednota upouští od prodeje v samostatných prodejních provozovnách, které budou vráceny původním majitelům v rámci prováděné restituce. Prodejny průmyslového zboží v objektech patřících Jednotě nabízí do ekonomického pronájmu soukromým podnikatelům. Důvodem těchto opatření je nízká rentabilita. Jen pro informaci - prodejna textilu byla za minulý rok ztrátová částkou 5000,- Kčs, průmyslová prodejna měla sice zisk 20000,- Kčs, avšak ještě při nižší úrokové sazbě ze zásob. Při přepočtení na vyšší úrokovou sazbu ze zásob a placení případného nájmu by byla prodejna pro Jednotu velice ztrátová. Takto naše obec přišla o prodejnu textilu, která byla uzavřena začátkem tohoto roku, a v nejbližší době přijdeme i o prodejnu průmyslového zboží, která bude rovněž vrácena původnímu majiteli, res. dědicovi p. Žohovi. Pan Žoha, jako soukromý podnikatel, má sice zájem prodejnu obnovit a pokračovat v prodeji průmyslového zboží, požaduje však uvolnění stávajícího bytu.

Za této tíživé situace bylo ze strany obecního zastupitelstva vy-

voláno další jednání ředitelství Jednoty, které se uskutečnilo 4.3. 1991. Byla probrána otázka nedostatečného personálního obsazení prodejny potravin Jednota. Náš návrh na změnu prodejny potravin v prodejnu průmyslového zboží nebyl přijat z důvodů již popsaných. Jediná možnost změny prodeje přichází v úvahu, kdyby Jednota prodejnu odprodala nebo dala do ekonomického pronájmu. Předseda Jednoty p. Bukač přislíbil, že tyto alternativy přednese na představenstvu Jednoty a podá nám zprávu na dalším jednání, které bylo dohodnuto na konec března.

Na jednání byl rovněž předán předběžný rozpočet na opravu a údržbu prodejny potravin vč. skladu a vnějšího prostranství. Po posouzení, zda jsou náklady odpovídající, nám rovněž podá vyjádření, provedou-li potřebnou opravu sami nebo objednájí-li ji u nás.

Zbývá naše největší prodejna - potraviny Pramen, o jejíž budoucnosti rozhodne malá privatizace. Věříme, že prodejna bude i nadále plně uspokojovat požadavky našich spotřebitelů včetně zamýšleného rozšíření prodeje o základní textilní výrobky.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem vedoucím prodejem a jejich spolupracovnicím za jejich nelehkou a náročnou práci. -mu-

LISTY Z HISTORIE

Po smrti Viléma z Pernštejna najaře roku 1521 podědil panství přeloučské a pardubické jeho syn Vojtěch. Odchodem Viléma odešel i velký a statečný člověk a z hlediska novodobého vývoje i velký průmyslník a myslitel. Vojtěch si pro zabezpečení převzatých statků vyžádal od mladého krále Ludvíka obnovení všech mandátů, které král Vladislav udělil jeho otci.

Po osudné bitvě v Uhrách u Moháče, již se zúčastnila v boji proti Turkům i četa z Pardubic a v níž nešťastný král Ludvík zahynul, konali příslušní činitelé na zámku v Pardubicích porady o osobě příštího krále. V úvahu přicházel i Vojtěch z Pernštejna. Z kandidatury sice sešlo, avšak při volbě Ferdinanda I. roku 1526 byl Vojtěch z Pernštejna činitelem nejvlivnějším. Vojtěch zemřel bez mužského potomka roku 1534 v Praze a je pochován v Pardubicích v hrobce arciděkanského chrámu.

Po jeho smrti se v Pardubicích usadil jeho bratr Jan, spojiv tak v jedné rukou rozsáhlé panství, které zdědil po otci, s panstvím po bratrovi. Měl obrovský majetek a měl právo razit - a skutečně také razil - vlastní peníze - pernštýnské mince.

Za Jana z Pernštejna rozkládala se v sousedství Břehů asi v místech dnešní síla a nádraží ČSD víska o šesti rolnických usedlostech zvaná Lhotka nebo Malá Lhota. Obyvatelé této vísky se roku 1547 usnesli, že své živnosti prodají a jinam se přestěhují. Rozhodlise tak učinit asi jako příslušníci Jednoty bratrské z důvodů náboženských, neboť Jan z Pernštejna zakázal podle nařízení císaře Ferdinanda Jednotu na svých panstvích. Ze Lhotky odešli rolníci Bahanec, Průša, Bělach, Brožík, Matěj a Šamšula. Pozemky odkoupila Přelouč a hospodářské budovy byly zbourány. Osada zmizela navždy, ale dodnes po ní zůstala památka v názvu pozemku "ve Lhotkách".

Jan z Pernštejna však nebyl tak dobrý hospodář jako jeho otec. Dostával se do finanční tísně a byl nucen rozprodat některé své statky a zbylé zadlužit. V roce 1548, kdy zemřel, bylo jeho panství zatížené dluhem 350000 tolarů.

Po jeho smrti připadlo panství pardubické jeho nejstaršímu synovi Jaroslavu. Jaroslav z Pernštejna - od mládí zvyklý přepychu - pokračoval v zadlužování a tak se vzrůstající zadlužeností hasla sláva kdysi mocného rodu Pernštejnů. Dluhů přibývalo časem tolik, že úroky z nich převyšovaly výnosy z panství. Tento neudržitelný stav přinutil Jaroslava k prodeji panství. Kupcem se stal císař Ferdinand, který je chtěl pro svého syna - arciknížete Maxmiliána. Po dlouhém jednání s věřiteli a obtížích, které měl i císař s opatřením tak velké sumy, byla dne 11.3. 1560 kupní smlouva uzavřena. Kupní cena činila 400000 kop míšenských. Maxmilián získal Pardubice se zámkem, ředu dvorů, mlýnů a obcí, mezi nimiž byla i Přelouč a Břehy. Tak byl zpečetěn pád kdysi slavného rodu Pernštejnů v našem kraji. Pokračování příště. - ec -

POVĚST O BEZEDNÉM JEZÍRKU

Snad každá obec nebo město má nějaké své strašidlo, obyvatelé si z generace na generaci předávají v ústním podání nejrůznější báje a všichni domorodci jsou hrdí na ty své bílé paní, bludné kořeny a vodníky číhající v rákosí na neopatrná děvka. Proč by tedy neměly mít i Břehy nějaké tajemné místo opředené pověstmi?

Bezedné jezírko takovým místem je. Obestírá ho závoj tajemství a když se vnoci halí do stříbrného měsíčního svitu, chodíme kolem něj po špičkách, tajíme dech a čekáme, že každým okamžikem vystoupí z vody jezírka ztracený svatební průvod...

...bílé zpřežení, bílý kočár a v něm šťastný ženich se šťastnou nevěstou. Vesnice se chystá přivítat svatební průvod. Zpřežení se blíží ke vsi. Rána z hmoždíře splasí nezvladatelné hřebce. Opratě vypadnou kočímu z rukou a cválající koně vybočí z cesty... kočár i se svatebčany mizí pod hladinou jezírka...

Záchranci pátrali po nešťastnicích marně. Dna nedosáhli, nikoho se jim nepodařilo zachránit.

Příští rok se hladina jezírka pokryla bělostnými květy leknínů, ale nikdo je netrhal. Byly připomínkou na mladý pár, jemuž se den, který měl být tím nejšťastnějším v jejich životě, stal osudným.

Námět na tento článek nám poslala paní Malá. Věříme, že Břehy i jejich okolí ukrývají nejedno tajemství. Znáte-li je, podělte se s námi o ně. Vždyť k historii naší obce nepatří jen strohá historická fakta, ale i trochu toho pohádkového záhadna, bez nějž se dějiny nikdy neobejdou. LVO

NEBUĎME LHOSTEJNÍ

Před nějakou dobou jsem se vrátil ze své pravidelné služební cesty do Prahy. Jako obvykle jsem část cesty pročetl a část prospal. Někde za Týncem mě ale probudily podivné zvuky, smích a nárazy do opěradla sedadla. Myslel jsem, že se ve vedlejších oddíle baví mládež a tak jsem tomu nevěnoval valnou pozornost. Když ale nárazy do sedadla nepřestávaly, chtěl jsem se ohradit a nahlédl jsem do vedlejšího oddílu. Seděl tam muž středních let, který na první pohled nebyl zcela při smyslech. Vypadal jako notně podroušený člověk a okolí se tím bavilo. Jeho chování a nekoordinované pohyby ve mě ale vyvolaly podezření, že ten člověk prožívá nějaký záchvat. Ve skutečnosti upadl do diabetického kómatu a potřeboval nutně rychlou pomoc. S pomocí průvodčí jsme mu podali trochu cukru a v Přelouči vynesli z vlaku. Záchraná služba ho pak odvezla do nemocnice a podle zpráv byl zase brzy v pořádku.

Proč to ale píšu! Ten člověk byl v tomto stavu již nejméně hodinu, ale pravděpodobně ještě déle, protože jízdenku měl jen do Poříčan. Kolem něho seděli lidé a v domnění, že se jedná o opilce, se pouze bavili. Uvědomujeme si vůbec, jak jednoduché je umřít uprostřed lhostejného davu kde vám nikdo nepomůže? Proto vás prosím, zamysleme se sami nad sebou a nebudme lhostejní ke svému okolí a hlavně k lidem v něm. Vždyť příště bychom to mohli být my, kteří budeme naléhavě potřebovat pomoc ostatních, ale ti budou jen lhostejně přihlížet. -ec-

TRHY TAKÉ VE BŘEHÁCH ?

Většina z nás zaregistrovala a mnozí i pravidelně navštěvují nedělní trhy ve Valech.

Jejich solidní organizace, dobře situovaná lokalita a postupné vybavování prodejní plochy novými stánky se stříškami a dalším vybavením pro prodávající a kupující činí z těchto trhů dnes již prakticky neodmyslitelnou součást nedělního dopoledne v obci Valey a okolí.

Po několikerých návštěvách postupně dozrává záměr obecního zastupitelstva zříditi obdobné trhy také ve Břehách. Vždyť oč méně je výhodná poloha naší obce z hlediska budoucí návštěvnosti? Sice neležíme přímo u železniční trati, nicméně cesta z nádraží ČSD netrvá déle než čtvrt hodiny.

Místo konání trhů by mohlo být přímo v centru obce - ve dvoře hostince "Na křižovatce" a tím by bylo vyřešeno mnohé (občersvení, sociální zařízení, oplocení,...).

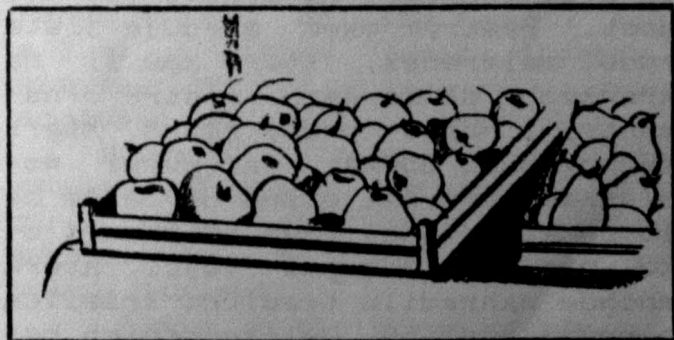
Zaměření trhů by mělo být především na prodej zeleniny, ovoce, sadby a přebytků pěstitelů a chovatelů. Univerzálnost prodeje by se pravděpodobně dostavila postupně sama, tak jako je tomu ve Valech.

Je pravděpodobné, že by naše trhy mohli navštěvovat i obyvatelé z Přelouče a okolí. Vzhledem k umístění lze počítat s účastí prodávajících a kupujících ze Semína, Strášova, Chlumce n.C ale i Živanic, Vlčí Habřiny apod.

Místo konání lze z hlavní silnice jen těžko přehlédnout.

Kdy bychom chtěli trhy pořádat za nejvýhodnější pokládáme sobotní dopoledne. Začátek by mohl být už koncem března a název "Jarní trhy ve Břehách".

- PM -

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

Obecní zastupitelstvo prosí všechny občany o pomoc při jarním úklidu obce. Prosíme vás, přijďte nám pomoci v sobotu 6. dubna. O jaké práce jde?

Důkladné smetení štěrku z celého povrchu cest, aby nedocházelo k ucpávání kanalizace. Štěrky je třeba smést na hromady, které budou 7. dubna odvezeny na skládku. Štěrky použijeme na úpravu cesty ke škole. Pomozte hlavně na místech, kde je štěrku nadbytek.

Vyhrabání trávníků na veřejných prostranstvích, odklizení odpadků, šrotu, stavebních zbytků, apod.

Uklizení okolí čekáren ČSAD. Odklizení hlíny z okrajů vozovek, hlavně na křižovatce a na průjezdových komunikacích na Bohdaneč a Chlumec.

Děkujeme vám předem za pomoc. Jsme si jisti, že nám pomůžete, protože ani vám určitě není lhostejné, jak naše obec vypadá.

Vaše obecní zastupitelstvo

Vyzýváme všechny občany, kteří mají doma odpadové dřevo, větve z pořezu stromů apod., aby tento materiál odvezli na hřiště, kde připravujeme na 30. dubna pálení čarodějnic. Proto neváhejte a pomozte! Vozte pouze dřevo! Hraniční není žádná pomocná skládka!

Děkujeme

Výbor pro pálení čarodějnic

TAK TU MÁME ZASE JARO!

Stoupající poptávka po vejcích a vrbových proutcích nám signalizuje, že jaro už vyhnalo zimu z vladařského trůnu a samo se chopilo žezla. Práce má určitě víc než dost. Bystrým okem sleduje jisté ruce maláreček, které kouzlí na křehkých skořápkách pestré ornamenty, i hbité prsty kluků, kteří se nemohou dočkat, až svými pomlázkami vypráší sukně děvčatům ze sousedství. Shovívavě přimhouří oko nad čokoládovými vejci, která mnohde nahradila tradiční kraslice, porovná kvalitu velikonočních beránek a mazanců právě vytažených z trouby a překontroluje děvčatům

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ OBECNÍHO ÚŘADU ZA LEDEN A ÚNOR .

GYDÁNÍ

MATEŘSKÁ ŠKOLA	Kčs
nové osvětlení	1 670,-
nová kuchyň. linka	9 501,-
uhlí	5 810,-
provoz	3 839,-
potraviny	9 575,-

ZÁKLADNÍ ŠKOLA

palivo	2 139,-
pronájem počítačů	1 200,-
nábytek	3 150,-
provoz	2 408,-
potraviny	21 797,-

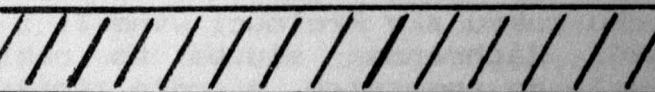
VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

čtvrtletní splátka	
el. energie	30 750,-
sodíkové výložníky	21 540,-
údržba osvětlení	2 800,-

PŘÍJMY

pořádání diskoték	7 340,-
domovní daň	33 512,-
stočné	6 474,-
poplatky ze psů	5 360,-
stravné v MŠ	7 986,-
stravné v ZŠ	8 178,-
příjem z autokempu	84 400,-

Zieglerová

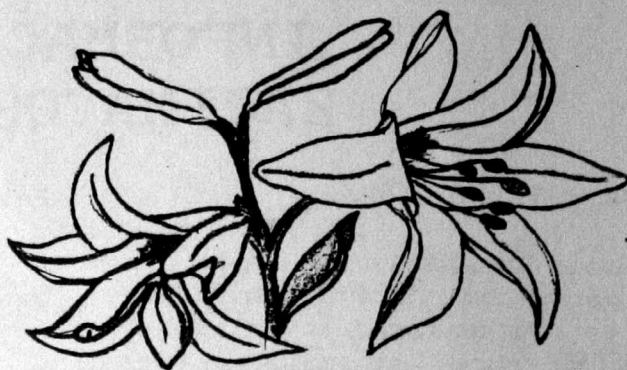

zásoby pentlí. Nenápadně naznačí hospodynkám, že je nejvyšší čas na jarní úklid, a probudí motýly.

A proč že ta námaha? Inu proto, že jsou tu zase velikonoce - svátky nového života.

Velikonoční pondělí znamená, že děti dobrovolně opustí své postýlky brzy ráno, aniž je k tomu musí někdo pobízet. Kluci mají strach, aby jim ostatní koledníci nevykoledovali ty nejkrásnější kraslice, holky se zase chtějí včas schovat před výpraskem, který je tak jako tak nakonec nemine. Pondělí velikonoční - tot' ten pravý začátek jara. LVo

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Všem oslavencům srdečně blahopřejeme.

PÁR SLOV O KÁVĚ

Mnoho bylo napsáno o správné přípravě a podávání kávy. Připomeňme si nyní něco z historie tohoto osvěžujícího nápoje.

Káva se pila už před 1000 lety a uchovalo se o ní mnoho legend. Jedna z nich vypráví o lékaři Omarovi, jenž v době svého vyhnanství v Arábii léčil nemoci vývarem z kávy. Zprávy o blahodárném účinku nápoje se rychle šířily. Díky jim se Omar dostal z vyhnanství. Dokonce byl na jeho počest vystavěn klášter a Omar sám byl prohlášen za svatého.

Oblíbenost kávy stoupla i přes nepřízeň odpůrců z řad katolických kněží i tureckých imámů. Na přelomu 15. a 16. století se káva pila v celé Sýrii, poté i v Egyptě a dostala se i do Evropy.

Káva významně zasahovala do rodinných vztahů. Např. v Turecku musel muž při svatebním obřadu slíbit, že nikdy nenechá svou ženu bez kávy. Odmítnout nebo opomenout podat kávu své manželce byl zákonný důvod k rozvodu.

V Cařihradu postavili první kavárnu roku 1554. Prvním pražským kavárníkem byl Jiří Theodato z Damašku, který začínal s prodejem ve stánku. Později se stal měšťanem a roku 1714 otevřel první kavárnu v Praze. V 19. století si obyvatelé Prahy mohli vybrat již z 71 kaváren.

Dnes už nemusíme v případě, že dostaneme chuť na kávu, pobíhat od

kavárny ke kavárně a hledat volný stůl. Tureckou i vídeňskou kávu si běžně připravujeme doma. Ale co se pokusit o nějaký méně obvyklý způsob přípravy kávy?

IRSKÁ KÁVA

Sklenice vypláchneme vřelou vodou, na dno dáme whisky, osladíme práškovým cukrem, dolijeme silnou kávou a přidáme šlehačku.

Trochu dobrodružství nám poskytne příprava kávy **ROYAL**. Do širokých sklenic vlijeme oslazenou vřelou kávu. Na velkou lžičku nalijeme rum, zapálíme a hořící rozlijeme po povrchu kávy.

Potrpíte-li si spíše na nápoje lihuprosté, můžete si připravit kávu **BORGIE** (silná vřelá káva s postrouhanou čokoládou, citronovou šťávou a šlehačkou) nebo kávu **VENEZIA** (vřelá slazená káva s rozšlehaným žloutkem).

Použitím medu k oslazení připravíme kávu **ORIENTÁLNÍ**.

Pro náročné můžeme doporučit kávu **HOLLYWOODSKOU**. Smícháme kakao s práškovým cukrem, zalijeme svařeným mlékem, přidáme trochu soli a 5 minut vaříme. Kakao šleháme a vléváme do něj silnou kávu. Nápoj podáváme chlazený se šlehačkou.

Ovšem i obyčejného "turka" snadno vylepšíte, přidáte-li k němu klid a ochutíte-li ho troškou pohody. Káva si tyto přísady opravdu zaslouží.

Podle knížky Hospodyňkám od A do Z připravila LVo

RADY INFORMACE ZAJÍMAVOSTI

MALÁ RADA - VELKÁ POMOC

Špetka soli přidaná do oleje na pánvi zmírní stříkání oleje při smažení.

Kartáček na ruce si uchová pružnost, jestliže jej vložíme do octové vody. Zbytky mýdla se lehce odstraní.

Drobné střepinky rozbitého skla snadno sesbíráme na tampon navlhčený vodou.

Pereme-li kapesníky, přidáme na namočení lžici soli. Nečistota se snadněji uvolní. Uzeniny neohříváme ve vodě. Urovnáme na pařákovou vložku a necháme prohřát. Jsou jako z udírny.

Když vaříme nebo dusíme rýži, přidáme do ní pár kapek citronové šťávy. Rýže je sklovitě lesklá a nelepí se.

OSVĚTOVÁ BESEDA KASALICE

POŘÁDÁ V PROSTORÁCH KULTURNÍHO
DOMU

TANEČNÍ KURZY

zahájení - ZÁŘÍ 1991

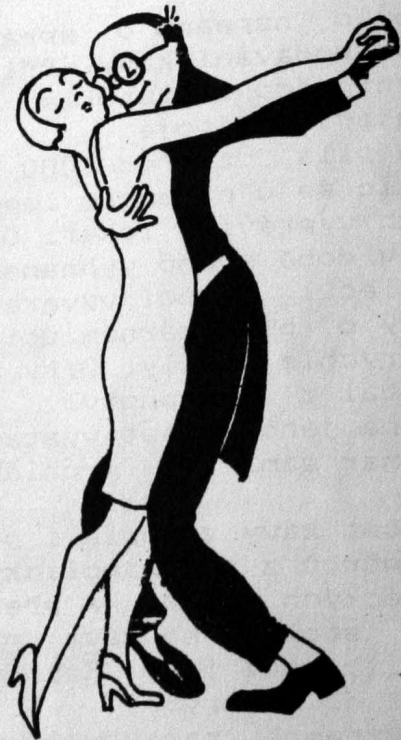
kurzovné - 210,- Kčs

vyučovací den - středa

Písemné přihlášky posílejte na
adresu **Obecní úřad Kasalice**
533 43 Rohovládova Bělá

do 15.4.1991

Bližší informace na uvedené adrese
nebo na telefonu Pardubice 581 335
p. Sekyrová
Přelouč 3211-15
p. Rubeš

BYLINKOVÁ ABECEDA

Také patříte k těm, kteří raději než po prášcích sáhnou po bylinkovém čaji? Právě pro vás je tu malá bylinková abeceda, jejíž písmena jsou psána sterými vůněmi sterých kvítků, lístků, hlíz a kořínků, o jejichž účincích věděli už kouzelníci pravěkých kmenů. Požívali je antičtí lékaři, středověk jimi léčil své nemoci a dnešní člověk se k nim opět uchyluje, jako k mnohdy jedinému léku na nemoci, které mu hrozí.

AGAVE - čaj z listů čistí střeva i žaludek. Odvar smíchaný se lžičkou medu v 1/2 l zahání horkost z očí (vymýváme je). Prášků z listů užívá se také proti žloutence a při chorobách jater - denně na špičku nože. Odvar listů s pelyňkem vypuzuje z těla zkažené šťávy.

Podle knížky Byliny léčivé z roku 1899 Š. Kneippa sepsal J. Ježek

Vydává Obecní úřad ve Břehách

Redaktor: Lenka Vomlelová
Jarmila Jíravová